

שמונה לילות של אוזו וסרטים בפסטיבל ה־25 של סלוניקי סלט יוני

חמודות לני אפוליקראטי. בסרטו של ניקוס ניקולאידס חברו המורה. המספר וגנבים קטנים ויצאניות חשניות. המסתבכים במלחמת גרילה לא־להם. ומוצאים להורג על־ידי השירות החשא, שנכנס לפאניקה בגלל אורה החיים של הצעירים.

לצאת ממעגל השיגרה והקטנוניות האופפים את חייו, ולנסות משהו מעבר לזה. גם בסרט תגמול של ורגיזים מנסים צעירים למצוא משמעות לחייהם, בעיקבות האכזבה מאורה החיים הנוכחי ומן המיבנה החברתי של יוון. אחרי שנטלו חלק במחתרת האנטי־פאשיסטית. גם ברוב הסרטים האחרים עדיין עולה ריחה החריף של תקופת הקולנוע והזיכרונות המרורים שהותירה אחריה.

אכל המלהיב ביותר בתוכנית כולה היה לוח־השעות המיוחד שלה. אחר המארחים ציין כאוני, שביוון העתיקה נהגו למנות את שעות היום החל משקיעת החמה. דבר לא השתנה תחת השמש של יוון — גם הפעם החלה התוכנית המרכזית של הערב בשעה עשר בערך. חצי שעה אחרון לגיטימית בהחלט. או הציגו שניים שלוש סרטים קצרים, שכמו בישראל, כך הבהירו לי, אף אחד לא נותן להציג כשום הזדמנות אחרת, וזו ההזדמנות היחידה לאנוס את הקהל לראותם. אלא שאורכו של סרט קצר היה לפעמים 55 דקות, והקהל כאלם התנהג כמו במיגרש־כדורגל.

לפיכך היה הסרט העיקרי מתחיל כסכיבת חצות. רק בסיומו של זה התחיל הלילה. והלילה היה כולו של הבימאי והשחקנים, שזכו בקריאות הידר וגנאי לסירוגין — הכל בהתאם למספר האוהדים ו/או היריבים כשלושת היציעים ובאולם, שהיה עמוס, כולל הריצפה — וניהלו מסיבות־עיתונאים סוערות.

עם כיבוי האורות כאלם עברו הוויכוחים לטאברנה סמוכה, ומשוו סגרה את שעריה לקראת בוקר — בגלל חוק מלפני שנתיים, שנועד לחסוך אנרגיה — עברו הנקהלים אל הבר שבבית־המלון.

תמישה ימים ושתי שעות טיסה בלבד הפרידו בין פסטיבל הסרטים הלאומי בסאלוניקי ובין פסטיבל הסרטים הבינלאומי, שנערך בחיפה.

היו אלה שני אירועים קולנועיים, שמטרתם אחת — להכניס את האורחים לאמכטיה של

אהבה פניה היפים של בטי ליבאנו. בסרטו של צברופולוס אהבת פתע — על רומן סוער בין גבר ואשה נשואים.

סאלוניקי היתה מלינה מרקורי, שרת־התרבות. היא באה, שהתה בפסטיבל יומיים תמימים, פתחה אותו בנאום נרגיש על חשיבותו של הקולנוע כחלק בלתי־נפרד מן האמנות בת־זמננו ומרכיב מהותי בפיתוחה של תרבות לעם.

מרקורי, ההחילה את נאומה בהקסנות־מה, כי כמה ימים לפני כן עמד הפסטיבל כולו בסימן־שאלה גדול. לגורי הבימאים והשחקנים אימו להחרימו מכל וכל, מפני שהגברת מרקורי לא קיימה את הבטחתה לפני שנתיים. כדבר העברת חוק־הקולנוע שיאפשר הודעתם לציבורים ליוצרי הקולנוע ביוון. הבעיה, הסבירה לאיגודים, שמישרר־התרבות הבטיח אך משרד־האוצר טרם קיים. רק אחרי שנקבה תאריך לקבלת החוק בממשלה כחודש נובמבר הקרוב, נרגעו הרוחות, והגברת, שלא מומן הופיעה על הבר, יכלה להיחשב לאורחת רצויה כאלום.

לכן הרגשתי תחושת עלבון עמוקה, בשמי ובשם כל אוהבי הקולנוע בישראל, עיתונאים ומבקרים, כימאים ומפיקים, כששר־החינוך והתרבות החדש, יצחק נבון, מצא את השעות הפנויות כדי לכבד בנוכחותו את פסטיבל עכו לתיאטרון אחר, אבל לא קיים את הבטחתו לבוא לפסטיבל־הקולנוע בחיפה. מי שמכיר את בעיותיו של הקולנוע הישראלי יודע, שהיעדרות זו מכטאת את יחסם הקבוע של אנשי המימשל בישראל לאמנויות השונות: תיאטרון — זה תרבות; קולנוע — זה הממור המפגר שבמישי

our national...tragedy, turns into a comedy

ΛΟΥΦΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ

loufa ke parallaghi
film by Nicos Perakis

סבאבא היווני הכרזה לסרט התפרפרות והתפלחות של ניקוס פראקיס. שקיבל את הפרס הגדול בפסטיבל ובה נאמר: הטרואדיה הלאומית שלנו הופכת לקומדיה". הסרט הוא על חיילים המשתמטים מכל חובה צבאית.

בפסטיבל, שישה מהם נבחרו לתחרות. לא רק לדעתי רחקו הסרטים מלהשביע רצון. היו ביניהם נסיונות פיוטיים בלתי־מספקים ומייגעים כמו תישעה ששרדו של כריסטוס שאפאכאס. על מהפכנים המסרכים להניח את נישקם אחרי מלחמת־האזרחים ביוון, או קאר־קאלו, מעין התכונות עצמית של בימאי הקולנוע סטאברוס טורנס.

היו שני נסיונות לתאר את הפרובינציאליות והשמרנות של החברה הועיר־בורגנית ביוון באוסטריו (אנדראס טימופולוס) — המפגיש שלושה זוגות נשואים, היוצאים לפיקניק עם נערה הרוצחת בעירום בים, והמערערת את ביטחונם העצמי ברוח־החופש ובריח־החרות שלה. הסרט האחר, אהבת יוליסס של ואסילי ואפס, עוקב אחרי חלום בהקיץ של פקיד המנסה

נושאי הוויכוחים? מוכר וידוע — מי זכה השנה לתמיכת מרכז הסרט היווני ומי לא. למה זכה בימאי זה לעידוד ומדוע קופח השני? איזה מבקר עלב כאיזה בימאי, ומדוע כה קשה לבימאים היוונים למכור את עצמם בחוץ: האם מפני שהקולנוע היווני טרם מסוגל לעמוד על רגליו, או מפני שאין לו סוחרים טובים, והבימאים נאלצים להיות הסוכנים של עצמם?

הכל נשמע כליכך מוכר וכליכך ידוע. גם בעניין זה הצטערתי צער רב על שבחיפה הלכו הבימאים לישון בבית־מלון אחר ואילו העיתונאים שכבו לישון בבית־מלון אחר. כמה לילות ללא שינה, אבל עם שיג ושיח, היו טובים לבריאות הענף הזה בישראל.

המשולש המודרני אנתוניס קאפצופולוס. יוטה פסטה ופאנוס איליפולוס כשלישיית נאהבים שהיו פעילים בקבוצה מחתרתית אנטי־פאשיסטית. אחד מהם מתגלה כמלשין על חבריו. והאחר מתחיל בחיים חדשים.

פחה. די להביט בתקציבים השונים ולראות מי וכאי לינוק מתקייב־ציבור ומי נאלץ לחור על הפתחים.

כיאה לאמנות מגמגמת, היה בפסטיבל חיפה רק סרט ישראלי אחד (גם הוא נדחף לשם במיקרה, ברגע האחרון). גם על כך קינאתי ביוונים — לא כל מה שהציגו בסאלוניקי היה באיכות מעולה, אבל היוונים הצליחו לצבור 15 סרטים חדשים ולשמור אותם להצגת־כוכרה

סרטים. גם הנוף היה רומה — אותו הים התיכון, גם זו עיר נמל. תושבי שתי הערים מרכיבים בקול רם, בלהט, ונעורים לא מעט במחוות־ידיים. גם תעשיית הקולנוע נמצב רומה — תעשייה עניה של מדינות רלות אמצעים המדרבות כשפות שאינן נהירות לרוב תושבי העולם, ולכן גם נתקלים בקשיי שיווק רומים. אבל רק בחיפה התברר לי כמה קינאתי במארחי היוונים: אורחת הכבוד בפסטיבל